

**Handreiking voor het
opstellen van het
implementatieplan
taal en rekenen**
Korte versie

Colofon

Titel Handreiking voor het opstellen van het implementatieplan taal en rekenen
Auteur Christel Kuijpers en Rinske Stelwagen iov Steunpunt Taal en Rekenen
Versie 1
Datum 20 november 2009
Projectnummer 12111.03

CINOP
Postbus 1585
5200 BP 's-Hertogenbosch
Tel: 073-6800800
Fax: 073-6123425
www.cinop.nl

© CINOP 2009

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1 Uitgebreide versie	1
2 Wat wordt er van u verwacht?	2
2.1 Het implementatieplan	2
2.2 Handreiking	2
3 Overzicht van de geplande activiteiten	3
3.1 Format	4
3.2 Toelichting op het gebruik van het format.....	5

1 Inleiding

Leerlingen in alle onderwijssectoren, dus ook het mbo, moeten beter gaan presteren in taal en rekenen. Voldoende beheersing van de Nederlandse taal en rekenen is belangrijk voor iedereen. Ieder mens heeft taal en rekenen nodig, om te kunnen leren, om te kunnen functioneren in de maatschappij en om een beroep te kunnen uitoefenen. Er is in de maatschappij zorg over de niveaus van taal en rekenen in het onderwijs. Om de prestaties op het gebied van de Nederlandse taal en rekenen te verbeteren zijn er door het ministerie van OCW een aantal stappen ondernomen. Door de commissie Meijerink is er in het kader van de doorlopende leerlijnen een referentiekader ontwikkeld waarin wordt aangegeven welk niveau een bepaalde leerling op welk moment in zijn schoolloopbaan moet hebben bereikt.

Voor het mbo is er daarnaast de 'regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' opgesteld. Hierin staat dat er de komende vier jaar jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan mbo-instellingen ter beschikking wordt gesteld om het taal- en rekenniveau van hun studenten te vergroten. Om voor deze financiering in aanmerking te komen moeten instellingen voor 1 april 2010 een 'implementatieplan taal en rekenen mbo' opstellen. Daarnaast worden zij geacht jaarlijks, gedurende de looptijd van de regeling, een verantwoording van de bestede middelen te geven in het geïntegreerd jaardocument.

Deze notitie biedt u een beknopt omschreven handreiking en een format voor de invulling van het implementatieplan. Deze handreiking is slechts een format en geeft geen inhoudelijk advies.

1.1 Uitgebreide versie

Naast deze notitie is er ook een uitgebreide versie beschikbaar. In deze versie wordt (in hoofdstuk 4) de handreiking uitgebreid toegelicht. Indien u meer informatie zoekt bij een onderwerp, verwijzen we u dan ook naar de uitgebreide versie.

Naast een nadere toelichting op de in deze notitie omschreven handreiking (hoofdstuk 4), biedt de uitgebreide versie een aantal andere zaken:

- In hoofdstuk 2 wordt de logistieke procesgang rondom het verkrijgen van een breed gedragen implementatieplan;
- in hoofdstuk 3 geven we aan in welke fasen het ontwikkelen en implementeren van taal- en rekenbeleid verloopt en hoe u uw hoofdactiviteiten hierin kunt structureren;
- in bijlage 1 vindt u een illustratie van mogelijke activiteiten en actoren binnen de verschillende fasen;
- in bijlage 2 geven we aan hoe u de verantwoording in uw jaarverslag kunt organiseren;
- in bijlage 3 vindt u informatie over de verdeling van de gelden van het ministerie van OCW.
- de letterlijke tekst van de 'regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' staat per artikel bij de relevante paragrafen in een apart kader weergegeven.

2 Wat wordt er van u verwacht?

2.1 Het implementatieplan

U maakt binnen uw instelling een implementatieplan Nederlandse taal en rekenen. U stuurt uw implementatieplan Nederlandse taal en rekenen voor 1 april 2010 naar CFI. De implementatieplannen dienen tot stand te komen met draagvlak van de organisatie en de MR. Het is belangrijk dat teams actief betrokken worden bij het opstellen ervan.

In het implementatieplan dienen de volgende zaken in ieder geval voor te komen:

- A Wijze van het te ontwikkelen taal- en rekenbeleid.
- B Overzicht van de geplande activiteiten (keuze uit zes).
De activiteiten waaraan de instellingen het ter beschikking gestelde budget kunnen besteden zijn:
  - 1 Aanpassing didactiek en pedagogiek
  - 2 Toetsing deelnemers
  - 3 Extra onderwijstijd
  - 4 Nieuwe of aangepaste faciliteiten
  - 5 Professionalisering docenten e.a.
  - 6 Andere activiteiten gericht op intensivering taal-en rekenonderwijs
- C Wijze van meting van het effect op taal- en rekenvaardigheden van de deelnemers.

In het implementatieplan wordt binnen het beschikbare budget een passende mix van de activiteiten gekozen op basis van een analyse van de bestaande en de gewenste situatie en van een visie op didactiek en pedagogiek in het beroepsonderwijs. Er wordt een strategie bepaald voor de te vervullen voorwaarden en de verschillende activiteiten worden in een tijdpad geplaatst.

2.2 Handreiking

In hoofdstuk 3 van deze notitie wordt een handreiking gegeven om u te helpen bij het opstellen van het implementatieplan zodat het aan de eisen van de 'regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen' voldoet. Wij behandelen hierbij alleen onderdeel *B Overzicht van de geplande activiteiten*.

Onderdelen *A Wijze van het te ontwikkelen taal- en rekenbeleid* en *C Wijze van meting van het effect op taal- en rekenvaardigheden van de deelnemers* worden kort toegelicht, maar hier wordt geen expliciet format gegeven omdat deze onderdelen sterk afhangen van gemaakte beleidskeuzes. Het formuleren hiervan is aan de instellingen zelf. Deze notitie geeft geen inhoudelijke handreikingen.

In de uitgebreide versie, behorend bij dit document worden wel enkele algemene handreikingen gedaan in hoofdstuk 3, paragraaf 4.1, 4.3 en bijlage 1.

3 Overzicht van de geplande activiteiten

Om uw implementatieplan SMART, uniform en overzichtelijk te maken is het handig gebruik te maken van een format of invulformulier. In paragraaf 3.1 staat het format weergegeven in tabelvorm. In paragraaf 3.2 wordt een toelichting gegeven op het gebruik van het format.

Om het taal- en rekenniveau van de deelnemers te vergroten worden in verschillende lagen van de organisatie diverse acties ondernomen. In het format wordt elke ondernomen actie afzonderlijk ingevuld. Indien het format ingevuld wordt volgens de toelichting zijn de acties automatisch SMART geformuleerd.

De mate van keuzevrijheid die units, sectoren, teams, et cetera hebben bij het invullen van het format en de speerpunten die de organisatie hierbij heeft, zijn beleidskeuzes die binnen de eigen organisatie gemaakt dienen te worden. Deze keuzes zijn dus niet terug te vinden in het format. Het is van belang dit duidelijk te maken bij het verstrekken van het format aan de betrokken partijen binnen uw school. Om niet te sturend te zijn, is de invulling inhoudelijk niet diep uitgewerkt.

Nadere toelichting is te vinden in de uitgebreide versie, behorend bij dit document:

- Voor een uitgebreidere toelichting op dit format verwijzen wij u naar paragraaf 4.2;
- Voor de manier waarop dit format binnen de organisatie ingevuld zou kunnen worden (de logistieke procesgang rondom het verkrijgen van een breed gedragen implementatieplan verwijzen we naar hoofdstuk 2;
- Voor voorbeelden van acties die ondernomen kunnen worden verwijzen wij naar bijlage 1.

Wanneer u meer begeleid wilt worden bij het SMART formuleren van de activiteiten, kunt u indien gewenst ook ICO Taal en Rekenen hanteren.

3.1 Format

OVERZICHT ACTIVITEITEN TAAL- EN REKENEN								
Unit/Team:								
Activiteiten	T R TR	Actie	Resultaat	Betrokkenen	Bereik	Budget	Tijdspad	Evaluatie

3.2 Toelichting op het gebruik van het format

Kolom 1 Activiteit

In deze kolom zet u de activiteit (of het bijbehorende cijfer) waaronder de actie valt volgens:

- 1 Aanpassing didactiek en pedagogiek
- 2 Toetsing deelnemers
- 3 Extra onderwijstijd
- 4 Nieuwe of aangepaste faciliteiten
- 5 Professionalisering docenten e.a.
- 6 Andere activiteiten gericht op intensivering taal- en rekenonderwijs

Kolom 2 T – R- TR

In deze kolom zet u een letter die hoort bij het leergebied van de actie:

T: Actie past in taalbeleid

R: Actie past in rekenbeleid

TR: Actie past in zowel taal- als rekenbeleid.

Kolom 3 Actie

In deze kolom beschrijft u (beknopt) de actie die ondernomen wordt.

Kolom 4 Resultaat

In deze kolom zet u het beoogde resultaat. Dit moet objectief meetbaar zijn.

Kolom 5 Betrokkenen

In deze kolom beschrijft u wie betrokken zijn volgens:

- Wie is verantwoordelijk?
- Wie voert uit?

Kolom 6 Bereik

In deze kolom beschrijft u (in aantallen personen) wat het bereik is van de actie volgens:

- Hoeveel personeelsleden?
- Hoeveel leerlingen?

Kolom 7 Budget

In deze kolom beschrijft u de bestede middelen volgens:

- Hoeveel besteed aan personele lasten?
- Hoeveel besteed aan overige zaken (vb materiaal)?

Kolom 8 Tijdsplan

In deze kolom beschrijft het tijdsplan van de actie volgens:

- Begindatum
- Einddatum
- Belangrijke tussendata

Kolom 9 Evaluatie

In deze kolom wordt de wijze waarop de actie geëvalueerd wordt beschreven.